

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра загальної, вікової та педагогічної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
“ _____ ” 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія творчості

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки всі напрями підготовки

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____

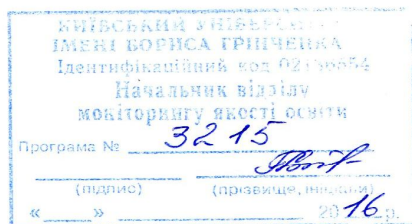
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ

(назва інституту, факультету, відділення)

2016 – 2017 навчальний рік

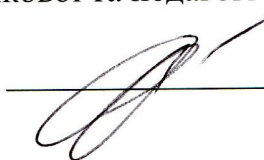
Робоча програма Психологія творчості
для студентів за всіх напрямів підготовки

Розробники: Васильєв Олексій Олександрович, старший викладач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Протокол від “30” серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

 (О.П. Сергєєнкова)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Інституту
людини

 Н.А.Клішевич

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Психологія творчості» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою загальної, вікової та педагогічної психології на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для спеціальності «Психологія. Практична психологія» денної форми навчання та інших спеціальностей за вибором.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Психологія творчості», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Психологія творчості» є **складовою частиною дисциплін психологічного циклу варіативного блоку**. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань *фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації*, зокрема: опанування системою знань про закономірності процесу творчості, як складного соціально-психологічного утворення та усвідомлення принципів творчої діяльності.

Мета курсу – розкрити за допомогою лекційних та семінарських занять поняття творчості та психологічне підґрунтя організації творчої діяльності, як складного психологічного феномену.

Завдання курсу:

- формування уявлення про творчість, як активну діяльність по перетворенню оточуючого світу;
- розширення світоглядного і професійного горизонту студентів, в результаті ознайомлення з закономірностями та особливостями перебігу творчої діяльності;
- ознайомлення з етапами творчої діяльності та їх взаємозв'язком;
- набуття студентами навичок організації та керування власною творчою діяльністю відповідно до власного потенціалу та поставленої мети;
- набуття студентами навичок аналізу, пояснення і використання в практичній діяльності особливостей прояву творчої діяльності інших суб'єктів.

У процесі вивчення курсу важливо зосередити увагу на **засвоєнні знань** із таких питань: психологічні закономірності творчої діяльності, здібності до творчості, організація творчої діяльності..

Підвищенню ефективності семінарських занять сприятиме передбачене програмою виконання навчально-дослідницьких завдань, зокрема аналітичних досліджень творчої діяльності, пошук та аналіз інформації з питань психології творчості.

Під час семінарських та практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **набувають умінь та навички:**

1. Аналізувати інформацію, що міститься в підручниках та навчальних посібниках, порівнюючи погляди авторів щодо висвітлення певних фактів.

2. Знаходити наукову літературу по темі, в системі бібліотек та мережі Internet.
3. Робити коректні посилання на джерела інформації (монографії, періодичні видання, ЗМІ, Internet.)
4. Брати участь в науковій дискусії по суті питань, що розглядаються.
5. Систематизувати отриману інформацію у вигляді конспектів та схем, оформлених лабораторних робіт.
6. Представляти отримані результати у вигляді публічних виступів, звітів та презентацій..

Результатом вивчення навчального курсу є **формування наступних компетентностей**

Загальні компетентності

Критичність і самокритичність. Здатність думати науковими термінами, формувати задачі, збирати дані, аналізувати їх та пропонувати рішення.

Комунікація усна та письмова рідною мовою. Правильно розмовляти та писати різними комунікативними стилями, а саме: неофіційним, офіційним і науковим.

Працювати самостійно, приймати ініціативу та керувати часом. Здатність організовувати комплексні завдання протягом певного періоду часу та подавати результат вчасно.

Міжособистісні навички і командна робота. Працювати з іншими. Здатність працювати в команді, виконуючи різні ролі..

Спеціальні (фахові) компетентності:

Базові загальні знання. Володіти базовими загальними знаннями із загальної психології та психології творчості.

Знати загальні психологічні основи організації творчої діяльності. Знати зв'язок між теоретичними проблемами і актуальними завданнями.

Застосовування знань на практиці. Використовувати фонову інформацію та інформаційно-пошукові навички для формування послідовної психологічної задачі – об'єктивного аналізу процесу діяльності та створення власних стратегій творчих змін відповідно до існуючих задач (особистісних та професійних).

Володіти **спеціальними знаннями** з технології визначення творчих здібностей та організації креативного пошуку.

Здатність знаходити та використовувати інформацію з різних джерел (електронних, письмових, друкованих, відеоматеріалів та аудіозаписів) згідно з задачею, формуючи цю інформацію критично в обґрунтовану розповідь.

Здатність використовувати відповідну термінологію та способи вираження дисципліни в усній та письмовій формах рідною чи іноземною мовами.

Дана навчальна дисципліна вивчається на 3-му курсі, відповідно до конкретних навчальних планів.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить **72 год.**, із них **16 год.** – лекції, **12 год.** – семінарські заняття, **0 год.** – індивідуальна робота, **40 год.** – самостійна робота, **4 год.** – модульний контроль.

Вивчення бакалаврами навчальної дисципліни "Психологія творчості" завершується складанням **заліку** у відповідному семестрі.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Для всіх напрямів підготовки	Вибіркова	
Модулів – 2			
Змістових модулів – 2	Спеціальність _____	Рік підготовки	
Індивідуальне науково-дослідне завдання		3-й	
Загальна кількість годин – 72		Семестр	
		6-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-професійний рівень: <u>перший (бакалаврський)</u>	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		12 год.	
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
		40 год.	
		Семестровий контроль:	
		Вид контролю:	
		залік.	

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекції	Практичні	Семінарські	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль І									
Творчість як психологічна проблема									
1	Психологія творчої діяльності як об'єкт психології творчості.	8	4	2	--	2		4	
2	Здатність до творчості і творчі здібності	8	2	2	-			6	
3	Психологічні характеристики творчого процесу.	12	6	2	-	2		6	2
4	Фактори творчого процесу	8	4	2	-	2		4	
Разом:		36	16	8	-	6	-	20	2
Змістовий модуль ІІ									
Розвиток творчих здібностей									
5	Творчий потенціал особистості	8	4	2	-		-	6	
6	Здібності і обдарованість, як відображення творчого потенціалу.	8	4	2	-	2	-	4	
7	Креативність як інтегративна творча здібність.	8	4	2	-	2	-	4	
8	Методи дослідження і розвитку творчості.	12	4	2	-	2	-	6	2
Разом:		36	16	8	-	6	-	20	2
За навчальний курс разом:		72	32	16	-	12	-	40	4

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ТВОРЧІСТЬ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Лекція №1. Психологія творчої діяльності як об'єкт психології творчості (2 год)

Мета і задачі навчального курсу. Поняття творчості в контексті творчої діяльності. Проблема творчості в історії психології. Критерії творчості. Види творчості. Рівні (типи) творчості.

Лекція №2. Здатність до творчості (2 год)

Мотивація творчої діяльності. Поняття творчих здібностей та умови їх реалізації. Фактори що перешкоджають реалізації творчих здібностей. Колективна творчість і творчість особистості в колективі. Вікові аспекти творчої активності..

Лекція №3. Психологічні характеристики творчого процесу (2 год)

Етапи творчого процесу. Інсайт, як центральна ланка вирішення проблеми. Методи вивчення творчих проблем. Фактори, які утруднюють творчий процес. Уява як творчий процес..

Лекція №4. Фактори творчого процесу . (2 год)

Несвідоме і творчість. Інтуїція і її місце в творчості. Уява як творчий процес і складова творчості. Прийоми уяви і їх творчий характер. Вікові особливості уяви. Емоційний бік творчості та емоції в творчості.

Семінарське заняття №1. Творчість, як об'єкт вивчення психології (2 год)

Семінарське заняття №2. Структура творчої діяльності (2 год)

Семінарське заняття №3. Фактори творчого процесу (2 год)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ

Лекція №5. Творчий потенціал особистості (2 год)

Розвиток творчого потенціалу особистості в онтогенезі. Ранні прояви обдарованості. Проблема вундеркіндів. Діти індиго. Пробудження творчого потенціалу: обставини та умови. Особистісно-індивідуальний характер творчого потенціалу.

Лекція №6. Здібності і обдарованість, як відображення творчого потенціалу (2 год)

Здібності. Обдарованість і її види. Психологічна характеристика різних видів обдарованості. Прояв обдарованості у певному виді діяльності. Талант, як вищий рівень втілення творчих здібностей. Багатогранність таланту (обдарованості).

Лекція №7. Креативність як інтегративна творча здібність. (2 год)

Поняття креативності. Типи креативності. Критерії креативності. Гендерні та вікові аспекти креативності. Креативність як особистісна риса. Методи дослідження і діагностики креативності

Лекція №8. Методи дослідження і розвитку творчості. (2 год)

Біографічний метод в психології творчості. Діагностика творчих здібностей. Аналіз творчого потенціалу діяльності. Методи розвитку творчих здібностей. Природний та цілеспрямований методи розвитку творчих здібностей. Розвиток творчого потенціалу в навчальній діяльності. Гра, як засіб розвитку творчості. Творчість в спорті..

Семінарське заняття №4. Здібності і обдарованість: сутність і методи дослідження (2 год)

Семінарське заняття №5. Методи дослідження і діагностики креативності (2 год)

Семінарське заняття №6. Методи розвитку творчих здібностей (2 год)

**IV. Навчально-методична карта дисципліни « Психологія творчості»,
для всіх напрямів підготовки III курс**

Разом: 72 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 12 год.,
самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год., залік. **Коефіцієнт 1,34**

Модулі	Змістовий модуль I	Змістовий модуль II
Назва модуля	ТВОРЧИСТЬ ЯК ПСИХОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА	РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ
Кількість балів за модуль	67 бали	67 бали
Теми лекцій	№1. Психологія творчої діяльності як об'єкт психології творчості №2. Здатність до творчості №3 Психологічні характеристики творчого процесу №4 Фактори творчого процесу (4)	№5. Творчий потенціал особистості №6 Здібності і обдарованість, як відображення творчого потенціалу №7 Креативність як інтегративна творча здібність №8 Методи дослідження і розвитку творчості (4)
Теми семінарських занять	№1. Творчість, як об'єкт вивчення психології №2. Структура творчої діяльності № 3. Фактори творчого процесу (33)	№4. Здібності і обдарованість: сутність і методи дослідження. №5. Методи дослідження і діагностики креативності №6 Методи розвитку творчих здібностей (33)
Самостійна робота	Опрацювання літератури по темі (5)	Опрацювання літератури по темі (5)
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25)	Модульна контрольна робота 2 (25)
Підсумковий контроль	залік	

V. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Творчість як психологічна проблема

Семінар 1.

Тема : Творчість як об'єкт вивчення психології

2 год.

План заняття

- I. Теоретична частина: Понятійно-категоріальний апарат теми.
 1. Поняття творчості, творчої діяльності і продуктів творчості.
 2. Історичні погляди на суть і природу творчості .
 3. Поняття творчої діяльності та творчості в діяльності..
 4. Критерії творчості.
 5. Рівні творчості: визначення і психологічна характеристика.

II. Виконання творчих завдань.

1. Знайдіть в словниках, підручниках, спеціальних дослідженнях визначення поняття «творчість». Дозволяється використання мережі Internet при коректному посиланні на джерело інформації (сайт, назва, авторство статті)
2. Порівняйте визначення та виділіть суттєві (подібні) ознаки та відмінності
3. Сформулюйте ознаки творчої особистості та методи їх виявлення (діагностування)

Література:

- Галин А.Л. Психологические особенности творческого поведения. – Новосибирск, 2001
- Ермолаева-Томина Л.Б. Психология художественного творчества: Учебное пособие для вузов. – М.: Академический Проект: Культура, 2005. – 304 с.
- Калошина И.П. Психология творческой деятельности.- М., 2003.- 431 с
- Пономарев Я.А. Психология творчества. – М.: Наука, 1976
- Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь, 2004. – 288 с.

Семінар 2.

Тема : Структура творчої діяльності

2 год.

План заняття

- I. Теоретична частина: Понятійно-категоріальний апарат теми.
 1. Загальна структура творчої діяльності: аналіз складових компонентів.
 2. Мотивація, як стартовий механізм творчої діяльності .

3. Організація і здійснення творчої діяльності: методи організації творчої активності.
4. Емоційно-вольовий компонент творчої активності.
5. Творча активність і творча діяльність: особливості перебігу і результативності.
6. Проблема оформлення та оприлюднення результатів творчої діяльності

II. Виконання творчих завдань.

1. Знайдіть в словниках, підручниках, спеціальних дослідженнях визначення поняття «творча діяльність». Дозволяється використання мережі Internet при коректному посиланні на джерело інформації (сайт, назва, авторство статті)
2. Порівняйте визначення та виділіть суттєві (подібні) ознаки та відмінності
3. Сформулюйте критерії творчої діяльності (її відмінності від рутинної діяльності)
4. Проаналізуйте випадки власної творчої діяльності та свій стан при цьому.

Література:

- Галин А.Л. Психологические особенности творческого поведения. – Новосибирск, 2001
- Ермолаева-Томина Л.Б. Психология художественного творчества: Учебное пособие для вузов. – М.: Академический Проект: Культура, 2005. – 304 с.
- Калошина И.П. Психология творческой деятельности.- М., 2003.- 431 с
- Пономарев Я.А. Психология творчества. – М.: Наука, 1976
- Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь, 2004. – 288 с.

Семінар 3.

Тема : Фактори творчого процесу

2 год.

План заняття

- I. Теоретична частина::Понятійно-категоріальний апарат теми.
 1. Уява, як здатність до творчого вирішення проблем.
 2. Прийоми уяви і їх творчий характер
 - 3.Фактори, що сприяють активізації уяви.
 4. Свідомі і несвідомі компоненти творчої діяльності.
 5. Інтуїція і її місце в творчому процесі.
 6. Емоційна складова творчого процесу (емоції в творчості)

II. Виконання творчих завдань.

1. Знайдіть в словниках, підручниках, спеціальних дослідженнях визначення поняття «уява» та «інтуїція». Дозволяється використання мережі Internet при коректному посиланні на джерело інформації (сайт, назва, авторство статті)
2. Порівняйте визначення та виділіть суттєві (подібні) ознаки та відмінності
3. Сформулюйте в схематичній формі роль і місце уяви та інтуїції у творчій діяльності

Література:

- Галин А.Л. Психологические особенности творческого поведения. – Новосибирск, 2001
- Ермолаева-Томина Л.Б. Психология художественного творчества: Учебное пособие для вузов. – М.: Академический Проект: Культура, 2005. – 304 с.
- Калошина И.П. Психология творческой деятельности.- М., 2003.- 431 с
- Пономарев Я.А. Психология творчества. – М.: Наука, 1976
- Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь, 2004. – 288 с.

Змістовий модуль II РОЗВИТОК ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ

Семінар 4.

**Тема : Здібності і обдарованість: методи дослідження
2 год.**

План заняття

- I. Теоретична частина.:Понятійно-категоріальний апарат теми.
1. Поняття здібностей: їх прояв і диференціація.
2. Види здібностей, що притаманні особистості.
- 3.Прояви здібностей до певних видів діяльностей.
4. Спостереження за процесом діяльності як метод діагностики здібностей..
5. Аналіз продуктів творчої діяльності, як метод визначення рівня розвитку здібностей.
6. Хоббі і захопленість суб'єкта як показник спрямованості і рівня розвитку здібностей.
7. Тестові методи виявлення здібностей.

II. Виконання творчих завдань.

1. Знайдіть в словниках, підручниках, спеціальних дослідженнях визначення поняття «здібності» та «обдарованість». Дозволяється використання мережі Internet при коректному посиланні на джерело інформації (сайт, назва, авторство статті)
2. Порівняйте визначення та виділіть суттєві (подібні) ознаки та відмінності
3. Сформулюйте в схематичній формі роль і здібностей та обдарованості у творчій діяльності
4. Запропонуйте методику визначення здібностей і обдарованості в певному виді діяльності.

Література:

- Галин А.Л. Психологические особенности творческого поведения. – Новосибирск, 2001

- Ермолаева-Томина Л.Б. Психология художественного творчества: Учебное пособие для вузов. – М.: Академический Проект: Культура, 2005. – 304 с.
- Калошина И.П. Психология творческой деятельности.- М., 2003.- 431 с
- Клименко В.В. Как воспитать вундеркинда.– Харьков: Фолио, 1996.– 463 с.
- Клименко В.В. Психологические тесты таланта. Харьков «Фолио», Санкт-Петербург «Кристалл». 1996. - 414 с.
- Клименко В.В. Психологія наукової творчості. – К.: Аверс, 1998.
- Клименко В.В. Психологія творчості. - К: Центр навчальної літератури, 2006. -480 с.
- Пономарев Я.А. Психология творчества. – М.: Наука, 1976
- Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь, 2004. – 288 с.

Семінар 5.

Тема : Методи дослідження і діагностики креативності

2 год.

План заняття

I. Теоретична частина:Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Поняття креативності, як психологічної властивості.
2. Вікові та гендерні особливості креативності..
3. Продукти творчості як показник креативності.
4. Загальна характеристика тестів креативності: принципи побудови та діагностовано параметри особистості
5. Опитувальники, що визначають суб'єктивну оцінку власного рівня креативності.
6. Діагностика вербальної та невербальної креативності за тестом Дж.Гілфорда і .

II. Виконання творчих завдань.

1. Знайдіть в словниках, підручниках, спеціальних дослідженнях визначення поняття «креативність» Дозволяється використання мережі Internet при коректному посиланні на джерело інформації (сайт, назва, авторство статті)
2. Порівняйте визначення та виділіть суттєві (подібні) ознаки та відмінності
3. Проаналізуйте методику визначення креативності.

Література:

- Галин А.Л. Психологические особенности творческого поведения. – Новосибирск, 2001
- Ермолаева-Томина Л.Б. Психология художественного творчества: Учебное пособие для вузов. – М.: Академический Проект: Культура, 2005. – 304 с.
- Калошина И.П. Психология творческой деятельности.- М., 2003.- 431 с
- Пономарев Я.А. Психология творчества. – М.: Наука, 1976
- Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь, 2004. – 288 с.
- Клименко В.В. Как воспитать вундеркинда.– Харьков: Фолио, 1996.– 463 с.

- Клименко В.В. Психологія творчості. - К: Центр навчальної літератури, 2006. -480 с.
- Клименко В.В. Психологія наукової творчості. – К.: Аверс, 1998.
- Клименко В.В. Психологические тесты таланта. Харьков «Фолио», Санкт-Петербург «Кристалл». 1996. - 414 с.

Семінар 6.

Тема : Методи розвитку творчих здібностей

2 год.

План заняття

I. Теоретична частин: Понятійно-категоріальний апарат теми.

1. Цілеспрямований розвиток творчих здібностей в ранньому дитячому віці.
2. Психологічна атмосфера, що сприяє розвитку здібностей.
3. Проблема ранньої спеціалізації та універсалізації.
4. Ігрові методи розвитку творчих здібностей.
5. Художня творчість, як метод розвитку творчих здібностей.
6. Психологічні тренінги розвитку творчих здібностей і креативності. .

II. Виконання творчих завдань.

1. Проаналізуйте (обрану на власний розсуд) методику розвитку творчих здібностей. Визначте діапазон її застосування та сильні і слабкі сторони..

Література:

- Галин А.Л. Психологические особенности творческого поведения. – Новосибирск, 2001
- Ермолаева-Томина Л.Б. Психология художественного творчества: Учебное пособие для вузов. – М.: Академический Проект: Культура, 2005. – 304 с.
- Калошина И.П. Психология творческой деятельности.- М., 2003.- 431 с
- Пономарев Я.А. Психология творчества. – М.: Наука, 1976
- Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь, 2004. – 288 с.
- Клименко В.В. Как воспитать вундеркинда.– Харьков: Фолио, 1996.– 463 с.
- Клименко В.В. Психологія творчості. - К: Центр навчальної літератури, 2006. -480 с.

VI. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів передбачає

I. Підготовку до семінарських занять:

- ✓ Пошук джерел інформації по темі практичного заняття в друкованому вигляді (монографії, науково-популярні видання, наукові та популярні статті) – в бібліотеках та в електронному вигляді – в мережі INTERNET та на електронних носіях (CD, DVD).
- ✓ Розширення кола використовуваних джерел: використання науково популярних фільмів, телепередач, аудіо записів, художніх фільмів – з обов'язковим записом на електронні носії та анутованням щодо змісту і можливостей використання.
- ✓ Складання конспектів (з дотриманням правил конспектування та чіткими посиланнями на літературу), структурних схем по темі семінарського заняття.

II. Опрацювання тих питань теми, що не висвітлювалися в лекціях та не опрацьовувалися на семінарських заняттях.

- ✓ у формі детального конспекту першоджерела чи реферативного повідомлення, що містить аналіз ступеня висвітлення певного питання в підручниках та наукових дослідженнях.

III. Оформлення відповідей що розкривають зміст лекційних та семінарських занять у випадку їх пропуску студентом.

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА (навчальний проект)

Індивідуальне навчально-дослідне завдання — це різновид позааудиторної самостійної роботи студента навчального та навчально-дослідного характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу курсу „Психологія творчості”.

Мета ІНДЗ — самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студентів з навчальної дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст ІНДЗ — це завершена теоретична або практична робота в межах навчальної програми дисципліни „Психологія творчості”, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих в процесі лекційних і семінарських занять.

Види ІНДЗ. Робоча програма курсу „Психологія творчості ” передбачає обов'язкове виконання ІНДЗ двох видів: теоретичного і практичного.

Теоретичне ІНДЗ передбачає вільний вибір однієї з загальних запропонованих теоретичних тем дисципліни для поглибленого її вивчення.

Практичне ІНДЗ передбачає аналіз практичної ситуації.

Вимоги до оформлення та написання ІНДЗ.

Оформлення ІНДЗ. Роботу потрібно виконати на окремих аркушах,

які необхідно скріпити. На титульному аркуші слід вказати прізвище, ім'я та по-батькові студента, курс, групу, спеціальність. Текст навчально-дослідної роботи повинен бути чітким, розбірливим, з пронумерованими сторінками, планом роботи.

Після викладених питань студент вказує перелік використаної ним літератури в алфавітному порядку, відповідно до встановлених вимог написання списку літератури.

Основні результати роботи можуть бути представлені у вигляді навчальної презентації, яка ілюструє основні тези роботи.

Навчально-дослідна робота передбачає відповіді на теоретичне питання та практичне завдання.

Теоретичне питання передбачає логічне викладення студентом основних положень, детальний аналіз точок зору різних авторів щодо конкретного питання, формулювання власних висновків та узагальнень. Відповідно розкриття теоретичного питання потребує використання основної навчальної та додаткової літератури, аналізу періодичних видань. Виклад теоретичного питання за обсягом має становити 8-10 сторінок.

Виконання практичного завдання передбачає вміння студента використовувати теоретичні знання з психології іміджу в практичній діяльності. Аналізуючи виконання практичної частини роботи, оцінюватиметься вміння студента творчо мислити, орієнтуватися в складних ситуаціях соціальної дійсності, усвідомлення психологічної сутності психічних явищ.

В кінці роботи ставиться дата та підпис виконавця.

Теоретична і практична ІНДЗ зброшуровані в один звіт.

Орієнтовна структура ІНДЗ – теоретична частина науково-психологічного дослідження повинна містити: вступ, основну частину, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Практична частина розкривається в довільній формі після викладу теоретичної.

Оцінювання ІНДЗ.

Виконання теоретичної частини ІНДЗ оцінюється до 10 балів, практичної – до 20.

Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано відповідно у табл. 7.1 і 7.2.

Таблиця 7.1

Критерії оцінювання ІНДЗ (теоретична частина дослідження)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	1 бали
2.	Складання плану дослідження	1 бал

3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	3 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	1 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	3 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	1 бали
Разом		10 балів

практична частина дослідження:

18-20 б. – завдання виконано у повному обсязі, без помилок;

14-17 б. – завдання виконано у повному обсязі, але упущені окремі деталі;

8-13 б. – відповіді на запитання даються не в повному обсязі, мають місце помилки;

0-7 б. – на запитання студента дає неправильні відповіді.

Таблиця 7.2

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню	Оцінка за традиційною системою
Високий	28-30	Відмінно
Достатній	22-27	Добре
Середній	16-21	Задовільно
Низький	0-15	Незадовільно

Якщо при перевірці в ІНДЗ не виявлено суттєвих фахових помилок, оформлення її відповідає вимогам кафедри, то така робота може бути прийнята без захисту з оцінкою „відмінно”. У всіх інших випадках ІНДЗ захищається автором з виставленням відповідної оцінки в межах до 30 балів.

ВІДМІННО, що відповідає 28-30 балам, ставиться: при виконанні ІНДЗ у повному обсязі, теоретична та практична частини не мають помилок; відповіді на запитання вичерпні й аргументовані; оформлення відповідає вимогам кафедри.

ДОБРЕ, що відповідає 22-27 балам, ставиться якщо: ІНДЗ виконано в повному обсязі і вона не має помилок, які потребують її переробки; відповіді на запитання даються по суті, але не в деталях.

ЗАДОВІЛЬНО, що відповідає 16-21 балам, ставиться, якщо ІНДЗ виконана не в повному обсязі; мають місце помилки; оформлення не відповідає вимогам; відповіді на запитання даються не в повному обсязі.

НЕЗАДОВІЛЬНО, що відповідає 0-15 балам, виставляється якщо: ІНДЗ виконана не в повному обсязі; мають місце суттєві помилки, які тягнуть за собою переробку; оформлення не відповідає вимогам; на запитання студента дає неправильні відповіді.

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Психологія іміджу».

Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – 30 балів.

Перелік завдань до ІНДЗ

1. Аналіз діяльності творчої особистості: митця, воєначальника, винахідника, вченого тощо (за власним вибором).
2. Аналіз продукту творчої діяльності (за власним вибором) .
3. Аналіз методів і методик, що діагностують творчі здібності (за власним вибором).
4. «Творчі» і «не творчі» професії: творчість і шаблонність в професійній діяльності.
5. Аналіз власних здібностей і творчого потенціалу.
6. Рання діагностика творчих здібностей у дітей.
7. Методики розвитку творчих здібностей.
8. Творчість як психотерапевтичний засіб.
9. Вікові аспекти творчості.
- .

Перелік практичних питань до ІНДЗ

1. Визначити фактори, що впливають на розвиток творчих здібностей та творчу активність.
2. Визначити критерії для визначення здібностей та творчості.
3. Сформулювати рекомендації відповідно до змісту роботи

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Психологія творчості» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Реферативні дослідження та есе, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2., табл. 8.3. та табл. 8.4.

Таблиця 8.1

Розподіл балів, що присвоюються бакалаврам за різні види навчальної роботи

Види навчальної роботи студентів	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	
Відвідування лекції	1	8	8
Відвідування сем. та практичних занять	1	6	6
Відповідь на семінарському занятті	10	6	60
ІНДЗ	30	1	30
Виконання домашнього завдання	5	2	10
Модульна контрольна робота	25	2	50
			164

Відповідно до попередньої таблиці у табл. 8.2 представлено розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Психологія творчості».

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.
- ✓

Таблиця 8.2

Розподіл балів, що присвоюються студентам упродовж вивчення дисципліни «Психологія творчості».

Види діяльності	Максимальна кількість балів
Робота на семінарських заняттях (Змістовий модуль 1)	33
Робота на семінарських заняттях (Змістовий модуль 2)	33
Робота на лекційних заняттях (Змістовий модуль 1)	4
Робота на лекційних заняттях (Змістовий модуль 2)	4
Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30
Модульні контрольні роботи (2)	50
Самостійна робота	10
разом	164

Індекс перерахунку – $1,64/100=1,64$

Всі інші бали, що обрав студент вираховуються так: набрана студентом кількість балів ділиться на 1,64.

Таблиця 8.3

Розрахунок максимальної кількості рейтингових балів за видами поточного та підсумкового контролю

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість рейтингових балів
1.	Робота на семінарських заняттях (Змістовий модуль 1)	20,12
2.	Робота на семінарських заняттях (Змістовий модуль 2)	20,12
3.	Робота на лекційних заняттях (Змістовий модуль 1)	2,44
4.	Робота на лекційних заняттях (Змістовий модуль 2)	2,44
5.	Модульні контрольні роботи (1, 2)	30,49
6.	Самостійна робота	6,10
7.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	18,29
Підсумковий рейтинговий бал		100

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, іспит.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, доповідь.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.4

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 74	«задовільно»	ED
75 – 89	«добре»	CB
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.5.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.5.

Таблиця 8.5

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень бакалаврів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що

	зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.
--	--

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю);

Х РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Дружинин В. Н. Психология общих способностей. 2-е изд. – СПб., 2002.
2. Барышева Т. А., Жигалов Ю. А. Психолого-педагогические основы развития креативности. – СПб., 2006.
3. Богоявленская Д. Б. Психология творческих способностей. – М., 2002.
4. Ильин Е.П. Психология творчества, креативности, одаренности. – СПб., 2012 – 433 с.
5. Клименко В.В. Психологія творчості. - К: Центр навчальної літератури, 2006. -480 с.
6. Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь, 2004. – 288 с.

Додаткова

1. Айзенк Г., Кэмин Л. Природа интеллекта – битва за разум. – М., 2002.
2. Алдер Г. CQ, или Мускулы творческого интеллекта. – М., 2004.
3. Барышева Т. А. Креативность. Диагностика и развитие. – СПб., 2002.
4. Бодалев А. А., Рудкевич Л. А. Как становятся великими и выдающимися? – М., 2003.
5. Галин А.Л. Психологические особенности творческого поведения. – Новосибирск, 2001
6. Голубева Э. А. Способности. Личность. Индивидуальность. – Дубна, 2005.
7. Дранков В. Л. Природа художественного таланта. – СПб., 2001.
8. Ермолаева-Томина Л.Б. Психология художественного творчества: Учебное пособие для вузов. – М.: Академический Проект: Культура, 2005. – 304 с.
9. Калошина И.П. Психология творческой деятельности.- М., 2003.- 431 с
10. Кирнарская Д. К. Музыкальные способности. – М., 2004.
11. Кыштымова И. М. Креативность: содержание, развитие, диагностика. – Иркутск, 2002.
12. Ландау Э. Одаренность требует мужества: Психологическое сопровождение одаренного ребенка. – М., 2002.
13. Мирович М. И., Шрагина Л. И. Технология творческого мышления. – М., 2000.
14. Шадриков В. Д. Способности и интеллект человека. – М., 2004.
15. Ширер Й. Техники креативности: как в 10 шагов найти, оценить и воплотить идею. – М.: СмартБук, 2009. – 136 с.
16. Шумакова Н. Б. Обучение и развитие одаренных детей. – М.; Воронеж, 2004.

